

ปัญหาการจัดดำเนินงานโครงการทัศนศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของครูอนามัย

นางสาวสมาลี สวยสอาด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-424-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016855

i 10311725

PROBLEMS IN ORGANIZING DENTAL HEALTH PROGRAMS IN ELEMENTARY
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION AS PERCEIVED
BY SCHOOL HEALTH TEACHERS

Miss Sumalee Suaysaard

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Physical Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-424-3

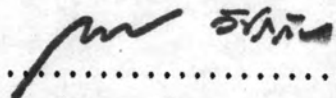
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาการจัดดำเนินงานโครงการทันตสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของครูอนามัย

โดย นางสาวสมาลี สวายสอาด

ภาควิชา พลศึกษา

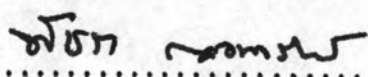
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

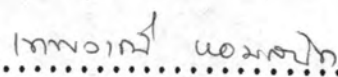

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์สุชาติ โสมประยูร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรุณี สุรสิทธิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทววาทิ หอมสนิท)

สุมาลี สวยสอาด : ปัญหาการจัดดำเนินงานโครงการทันตสุขภาพในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของครูอนามัย (PROBLEMS IN
ORGANIZING DENTAL HEALTH PROGRAMS IN ELEMENTARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE BANGKOK METROPOLITAN
ADMINISTRATION AS PERCEIVED BY SCHOOL HEALTH TEACHERS)

อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์พชรา กาญจนารัตน์, 113 หน้า.

ISBN 974-577-424-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดดำเนินงาน
โครงการทันตสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรขนาดของ
โรงเรียน ผู้วิจัยใช้กลุ่มประชากรซึ่งเป็นครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งหมด 427 คน โรงเรียนละ 1 คน แบ่งเป็นครูในโรงเรียน
ขนาดใหญ่ 97 คน ครูในโรงเรียนขนาดกลาง 123 คน และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก 207 คน
ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งทางไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา
จำนวน 406 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.08 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of
Variance) และทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการจัดดำเนินงานโครงการทันตสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร มีปัญหาอยู่ที่ระดับน้อยถึง 11 ปัญหา

2. การเปรียบเทียบปัญหาการจัดดำเนินงานโครงการทันตสุขภาพในโรงเรียนประถม
ศึกษาระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า มีปัญหาที่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ปัญหาการจัดกิจกรรมการแปรงฟันในโรงเรียน
ซึ่งจะพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ปัญหาการจัดให้นักเรียนอมน้ำยา
ฟลูออไรด์ในโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและปัญหาการ
ส่งต่อผู้ป่วยไปสถานทันตบำบัดพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ.พชรา กาญจนารัตน์

SUMALEE SUAYSAARD : PROBLEMS IN ORGANIZING DENTAL HEALTH PROGRAMS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION AS PERCEIVED BY SCHOOL HEALTH TEACHERS. THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR PATCHARA KANCHANARANYA, 113 PP.

The purposes of this research were to study and to compare the problems in organizing dental health programs in elementary schools under the Jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration as perceived by school health teachers upon the schools size. The researcher studied all the population, 427 school health teachers selected one from each school. There were 97 teachers from large elementary schools, 123 from medium, and 207 from small. The constructed questionnaires were mailed to all school health teachers. Four hundred and six, accounted for 95.08 percent of questionnaires were returned. The obtained data were then analyzed in terms of percentages, means, and standard deviation. One-Way analysis of variance and the Scheffe's multiple comparison method were employed to determine the statistically significant difference at the .05 level.

The findings of this study indicated that :

1. Problems in organizing dental health programs in elementary schools under the Jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration were found to be at low level in all 11 problems.

2. The comparison of the problems in organizing dental health programs between large, medium, and small elementary schools were found to be statistically significant difference at the .05 level. Toothbrushing in large schools was found to be more problems than in small schools. Fluoridation in large schools was found to be more problems than in medium schools. And also referring the patient to dental clinic in small schools was found to be more problems than in medium schools.

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อผู้จัดทำ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษาอื่น ๆ

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงจากท่านรองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ กาญจนารัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่รวมทั้งให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความ กรุณาและเสียสละเวลาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาตรวจแก้ไข แบบสอบถามและช่วยให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างมาก ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร กองทันตสาธารณสุข สำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร กองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูอนามัยโรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี รวมทั้งพี่น้องและเพื่อน ๆ และผู้ช่วยงานวิจัยทุกท่าน ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยดีตลอดมา ตลอดจนได้รับความอนุเคราะห์จาก อาจารย์ ดร.จรรยา มีสิน ในการ เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์และรวมทั้งบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

คุณความดีอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแต่คุณพ่อ คุณแม่ ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงิน เพื่อการศึกษาและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา และขอมอบแต่คณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือและอบรมสั่งสอนผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา จนสำเร็จการศึกษา

สมาลี สวยสอาด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย	5
คำจำกัดความในการวิจัย	5
2 การวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ	7
การวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ	11
3 วิธีดำเนินการวิจัย	16
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	16
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	16
วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	17
การเก็บรวบรวมข้อมูล	18
การวิเคราะห์ข้อมูล	19
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	20
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	21

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่

5	สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	62
	สรุปผลการวิจัย	62
	อภิปรายผลการวิจัย	66
	ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	69
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	70
	รายการอ้างอิง	71
	ภาคผนวก	77
	ประวัติผู้วิจัย	113

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไปของครูอนามัยโรงเรียนตามเพศ อายุ คุณวุฒิ วิชาเอกของการศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	22
2	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไปของครูอนามัยโรงเรียนตามประสบการณ์การทำงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ การศึกษาอบรม การจัดดำเนินงาน และการร่วมเป็นกรรมการโครงการทันตสุขภาพ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	25
3	ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาการสอนทันตสุขภาพ และการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการให้ความรู้ทันตสุขภาพ ตามการรับรู้ของครูอนามัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	28
4	ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาการเผยแพร่ทันตสุขภาพ การจัดป้ายนิเทศ และการจัดนิทรรศการ ตามการรับรู้ของครูอนามัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	32
5	ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาการจัดหาและดูแลรักษาเครื่องมือและเวชภัณฑ์ทางทันตกรรม ตามการรับรู้ของครูอนามัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	35
6	ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมการแปรงฟันในโรงเรียน ตามการรับรู้ของครูอนามัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	38
7	ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาการจัดให้นักเรียนอมน้ำยาฟลูออไรด์ในโรงเรียน ตามการรับรู้ของครูอนามัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ...	41
8	ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาการจัดหาแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ในโครงการทันตสุขภาพ ตามการรับรู้ของครูอนามัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	44

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาการควบคุมอาหารที่มีผลเสียต่อทันตสุขภาพตามการรับรู้ของครูอนามัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	47
10	ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาการเฝ้าระวังทันตสุขภาพในเด็กวัยประถมศึกษาตามการรับรู้ของครูอนามัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	50
11	ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาการบริการทันตบำบัดเบื้องต้น ตามการรับรู้ของครูอนามัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	53
12	ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาการส่งต่อผู้ป่วยไปสถานทันตบำบัดตามการรับรู้ของครูอนามัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	55
13	ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาการฟื้นฟูทางทันตสุขภาพ ตามการรับรู้ของครูอนามัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	57
14	สรุป ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับโครงการทันตสุขภาพที่จัดในโรงเรียนประถมศึกษา ตามการรับรู้ของครูอนามัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	59